

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
info@agri.ee

Teie 02.10.2025

nr 1.4-1/679,
REM/25-1079/-1K

Meie 17.10.2025

nr 1.1-11/4303-2

**Eesti territooriumi haldusjaotuse
seaduse ja kohaliku omavalitsuse
üksuste ühinemise soodustamise
seaduse muutmise seaduse eelnõu**

Austatud härra minister

Rahandusministeerium koostööstab Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse ja kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) järgmiste märkustega.

1. Eelnõuga kavandavad ETHS §-de 14² ja 14³ muudatused on tervitatavad, kuna loovad õiguselguse, st teevad selgemaks selle, kuidas ja kellele pärast ühinemist maksud laekuvad. Selline lahendus on arvestuse olemasolevate protsessidega kooskõlas ja Maksu- ja Tolliamet (edaspidi *MTA*) uut/eraldi arendust ei vaja.

Juhime aga tähelepanu probleemile, et ühinemisel (läbirääkimistel, ühinemislepingus) ei ole ühinevatel KOV-idel kohustust kokku leppida selles, millised maamaksumäärad ja muud maksustamist mõjutavad väärtused pärast ühinemist kehtivad, st millised maamaksustamist puudutavad õigusaktid jäävad kehtima peale liitumist. Liitumise puhul jäävad eelnõu kohaselt (ETHS § 14¹ lõike 4¹ teine lause) kehtima selle KOVi õigusaktid, kes liitumisel avalik-õigusliku juriidilise isikuna säilis ehk kelle külge teised KOVid liitusid. Seega võib liitumise tulemusena moodustunud KOV uute õigusaktide kehtestamise asemel seniste liitunud KOVide aktid kehtetuks tunnistada ja muuta liitumisel tegevuse lõpetanud KOVide üldõigusjärglasena vajadusel olemasolevaid nn oma õigusakte, et arvestada neis liitumise arvel suurenenud territooriumiga.

2025. aasta sügisel oli MTA-l praktiline kogemus, kus kaks peatselt ühinevat KOV-i ei jõudnud esialgu kokkuleppele 2026. aasta maa maksustamist mõjutavate väärtuste (maksumäärad, tõusu piirmäära %, soodustuste summade) osas. Maamaksuseaduse (*MaaMS*) § 5 lõike 1 kohaselt kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu hiljemalt maksustamisaastale eelneva aasta 1. oktoobriks maksumäära. Maamaksu infosüsteemi tuleb maamaksumäär ja maksusoodustused sisestada hiljemalt 2. oktoobriks (*MaaMS* § 11 lg 8¹). Antud näite puhul juhul jõustub ühinemine omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval, s.o alates 19.10.2025. Kui aga ühinevad KOV-id on (varasemalt) kehtestanud erinevad määrad või ei muuda määrasid ühtseks, ei ole MTA-l võimalik järgneval aastal arvutada (ühinemise

järgselt tekkinud KOV-ile) maamaksu ja väljastada korrektseid maamaksuteateid. Ühe KOV piires ei saa kehtida korraga mitme varasema KOV-i erinevad maksumäärad.

Seega teeme ettepaneku kaaluda ETHS täiendamisel lisada ETHS-i ka põhimõte, et juhul kui liituvad kaks (või enam) KOV-i, kellel on varasemast erinevad maksumäärad (jm maksustamist mõjutavad väärtused), siis tuleb neil (näiteks ühinemislepingus) kokku leppida (ühtlustada) ühinemise aastale järgneva aasta maamaksu määrad jm maksustamist mõjutavad väärtused. Kuna praktikas on ühise maksumäära leidmine tekitanud probleeme, siis oleks MTA hinnangul vajalik kehtestada ka põhimõte, et juhul kui ühinevad KOV-id ühtsetes maamaksu määrades jm maksustamist mõjutavates väärtustes kokkuleppele ei jõua, siis võtab MTA kasutusele maamaksu maksjale ühinevates KOV-ides varem kehtinutest soodsaimad maksumäärad, maamaksutõusu piirmäära % ja suurima(d) (kodualuse maa) soodustus(t)e summa(d).

2. Märkime, et KOV ühinemistoetuse taastamisega seonduvate kulude katmist riigieelarvest aastal 2030 saab arutada alles 2026. aasta riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve läbirääkimistel (2027–2030 RES/RE protsess), mistõttu seda rahastust on vaja tulla nimetatud protsessi taotlema. Hetkel etteulatuvaid rahastamisotsuseid aastasse 2030 ja edasi teha ei saa. Seetõttu palume antud eelnõuga liikuda 2027. aasta riigieelarve eelnõu koostamise ajaraamis või lisada seletuskirja järgmine lõik: „Kehtivas riigi eelarvestrateegias ei ole eelnõuga kaasnevate kuludega arvestatud. Eelnõu heaks kiitmisega kaasnevate kulude rahastamisvõimaluste üle arutatakse järgmises riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia protsessis Rahandusministeeriumi poolt valitsusele koondatava info alusel. Juhul kui lisavahendeid ei eraldata, tuleb kulud katta Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala eelarvest“.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Marge Kaskpeit 5885 1423 Marge.Kaskpeit@fin.ee
Lemmi Oro 5885 1407 Lemmi.Oro@fin.ee
Tuuli Levandi 5885 1487 Tuuli.Levandi@fin.ee